

24. 11. 2011

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Poplatek z prodlení

V prodlení je dlužník, který řádně a včas nesplnil svůj závazek (dluh). Jde-li o prodlení s plněním (uspokojením) peněžitého dluhu, má věřitel právo požadovat od dlužníka vedle plnění (splacení samotné jistiny) úroky z prodlení [1] s výjimkou případů, v nichž je dlužník povinen podle zákona - občanského zákoníku - platit poplatek z prodlení.

Poplatek z prodlení je tedy další majetkovou - peněžitou sankcí vyplývající ze zákona, a to vedle úroků z prodlení, vůči dlužníkovi, který řádně a včas nesplní svůj peněžitý dluh.

Výši poplatku z prodlení stanoví nařízení vlády č. [142/1994](#) Sb., v platném znění, ve svém ust. § 2. Výše poplatku z prodlení činí za každý den prodlení 2,5 promile (0,0025) dlužné částky, nejméně však 25 Kč za každý i započatý měsíc prodlení. [2] Jiná výše poplatku z prodlení nemůže (nesmí být) dohodnuta.

Kdy úrok a kdy poplatek z prodlení

Poplatek z prodlení se (namísto úroků z prodlení) uplatňuje pouze u stanovených nájemních smluv podle občanského zákoníku, a to vůči:

- nájemci bytu, který nezaplatí nájemné nebo úhradu za poskytované služby spojené s užíváním bytu do 5 dnů po splatnosti;
- nájemci, jenž je v prodlení s vrácením movité věci, kterou si od podnikatele pronajal (nájemce je povinen až do vrácení věci hradit jak nájemné, tak poplatek z prodlení);
- bylo-li to dohodnuto, pak i vůči nájemci movité věci, jestliže se věc ztratila nebo byla zničena, a to dokud nájemce ztrátu nebo zničení věci pronajímateli neohlásil nebo dokud se o tom pronajímatel jinak nedozvěděl (pak se platí nájemné i poplatek z prodlení).

Jinak se uplatňují úroky z prodlení.

Poplatek z prodlení vylučuje nárok na úroky z prodlení, věřitel je oprávněn požadovat buďto úroky z prodlení, anebo poplatek z prodlení, a to pouze v případech, které výslovně stanoví občanský zákoník v ust. § 697, § 723 odst. 1 a 2 ve spojení s ust. § 517 odst. 2; v ostatních případech prodlení se uplatňují úroky z prodlení.

Příklad:

Nájemce zaplatil pronajímateli nájemné a úhradu za plnění (zejména služby) spojená s užíváním bytu po splatnosti, a to:

- se zpožděním 1 až 5 dnů, pak je pronajímatel oprávněn požadovat po nájemci úrok z prodlení,
- se zpožděním 6 a více dnů, pak může pronajímatel žádat po nájemci pouze poplatek z prodlení, a to ve výši 0,25 % dlužné částky za každý den prodlení počínaje již prvním dnem po splatnosti, nejméně však 25 Kč za započatý měsíc prodlení.

Úhrady za byty v tzv. osobním vlastnictví

Vztahy mezi společenstvím vlastníků (bytových) jednotek a jeho členy – vlastníky (bytových) jednotek, upravené zákonem č. [72/1994](#) Sb., o vlastnictví bytů, nejsou totožné se vztahy mezi pronajímateli bytů a nájemci. Speciální ust. § 697 občanského zákoníku (o povinnosti nájemce, který nezaplatí nájemné nebo úhradu za plnění poskytované s užíváním bytu do 5 dnů po její splatnosti, zaplatit pronajímateli poplatek z prodlení) tak není na spor mezi společenstvím vlastníků (bytových) jednotek a jedním z jeho členů o zaplacení příspěvků na náklady spojené se správou domu včetně úhrad za služby spojené s užíváním (bytové) jednotky použitelné, neboť povinnost platit poplatky z prodlení vzniká pouze v případě prodlení nájemce.

Člen společenství vlastníků (bytových) jednotek – vlastník (bytové) jednotky není ve vztahu ke společenství vlastníků jednotek nájemcem (z hlediska ust. § 685 a násl. občanského zákoníku). Důsledkem prodlení vlastníka (bytové) jednotky s plněním pohledávky (z důvodu neplacení příspěvků na náklady spojené se správou domu, úhrady spojené s užíváním bytové jednotky aj.) vůči společenství vlastníků (bytových) jednotek je možnost uplatnění (požadování) úroků z prodlení, nikoli však poplatku z prodlení.

To potvrdil ve svém rozsudku ze dne 29. 6. 2010, spis. zn. 22 Cdo 2207/2008 i Nejvyšší soud České republiky.

Závěr

Poplatek z prodlení je zvláštním druhem sankce, kterou dlužník, jenž je v prodlení, musí zaplatit vedle dlužné částky, stanoví-li tak občanský zákoník a požaduje-li to věřitel.

Richard W. Fetter

[1] Na www.epravo.cz viz např. Novák, R.: 64247. Nová právní úprava zákonných úroků z prodlení >>> [zde](#).

[2] Z judikatury - z rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 1. 2005, spis. zn. 21 Cdo 1720/2004: „Není-li ve výroku exekučně vykonávaného rozhodnutí výslovně uvedeno, v jakých intervalech se vypočítává poplatek z prodlení, ač z obsahu rozhodnutí (jeho odůvodnění) je zřejmé, že se jedná o poplatek z prodlení ve smyslu příslušných ustanovení občanského zákoníku, nečiní takový nedostatek ohledně poplatku z prodlení rozhodnutí materiálně nevykonatelné; poplatek z prodlení podle občanského zákoníku se vypočítává za každý den prodlení. Rozhodne-li soud v nalézacím řízení o povinnosti dlužníka zaplatit poplatek z prodlení, pak bez ohledu na to, zda ve výroku svého rozhodnutí vysloví také, jak má být tento poplatek z prodlení vypočítáván (zda denně, týdně, měsíčně či za jiné časové období), nemůže být pochyb o tom, jaký poplatek z prodlení (v jaké výši a za jaké období) má dlužník platit.“ (Vždy půjde o poplatek z prodlení v zákonné výši, jak uvedena v textu příspěvku.)

Další články:

- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatele do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)